

دریچه

درخشش فیلم‌های ایرانی در ژاپن

● در روز ابتدایی برنامه و افتتاح جشنواره، در چهار اکران، حدود ۲۵۰ نفر از علاقه‌مندان ژاپنی و جمعی از ایرانیان و دانشجویان مقیم با رعایت پروتکل‌های بهداشتی حضور یافتند. در این دوره و در چهار اکران روزانه از ۲۲ تا ۲۴ مرداد، فیلم‌های ایرانی که توسط رایزنی فرهنگی و به صورت مستقل ترجمه و زیرنویس شده از جمله «سارا و آید» و «خانه‌ای در خیابان چهل‌ویکم» به نمایش درخواهد آمد؛ ضمن آنکه فیلم‌هایی مانند ویلایی‌ها، مستند دفاع مقدس با نام ۱۸ درصد و... نیز در این دوره جشنواره اکران می‌شوند.

در ابتدای مراسم، رایزن فرهنگی کشورمان با اشاره به برگزاری دوره‌های مستمر و هرساله این رویداد مهم فرهنگی و سینمایی که جایگاه مناسبی را در میان نخبگان و عموم علاقه‌مندان ژاپنی به دست آورده است، گفت: روابط و تعاملات فرهنگی دو کشور سابقه‌ای بیش از هزار و ۳۰۰ سال را تجربه کرده و دولت همواره احترام ویژه‌ای را برای یکدیگر قائل هستند و این‌گونه فعالیت‌های فرهنگی و هنری می‌تواند زمینه‌ساز شناخت بهتر و توسعه روابط در حوزه‌های فرهنگی و همچنین دیگر زمینه‌ها باشد. دیوسالار همکاری‌های سینمایی دو کشور را یکی از مهم‌ترین بسترهای تعاملات دانست و افزود: خوشبختانه در این زمینه بین دو کشور رویدادها و برنامه‌های مختلفی شکل گرفته و رایزنی فرهنگی نیز در سه سال گذشته بیش از ۱۲ فیلم بلند داستانی و مستند را ترجمه و زیرنویس کرده و در اختیار مخاطبان و علاقه‌مندان ژاپنی قرار داده است و کتاب «سینمای ایران و ژاپن» را نیز به چاپ رسانده؛ ضمن آنکه با مؤسسات و مجموعه‌های مختلفی همچون یونی‌فیلم ژاپن، فدراسیون تهیه‌کنندگان سینمای ژاپن، only heart و... نیز همکاری نزدیک داشته و دارد.

او تاکید کرد: کارگردانان و فعالان بنام و مشهور حوزه سینما در ایران و ژاپن از گذشته فعالیت‌های درخشان و ارزشمندی را انجام داده‌اند و در جشنواره‌های مهم بین‌المللی دو کشور نیز شاهد حضور آثار آنان بوده‌ایم و امیدواریم بتوانیم با اجرای چنین رویدادها و برنامه‌هایی، شاهد رشد و ارتقای بیشتر همکاری‌های سینمایی باشیم.

سخنران بعدی این برنامه، یوزور کوکادو، مدیر بخش بین‌الملل شهرداری میناتاکو بود که ضمن تقدیر از همکاری‌های رایزنی فرهنگی در چند سال اخیر با این مجموعه و اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی و هنری گفت: این جشنواره به‌طور منظم و همه‌ساله از سوی رایزنی فرهنگی سفارت ایران در ژاپن برگزار می‌شود و فیلم‌های جدید و به‌خصوص با زیرنویس ژاپنی ارائه می‌کند که در شناخت بهتر دو کشور بسیار مؤثر هستند و امیدواریم این روند ادامه یابد.

در بخش دیگری از برنامه، شنین په‌ای اوکودا، رئیس مؤسسه سینمایی only heart که در گذشته همکاری‌های نزدیکی را با رایزنی فرهنگی داشته و فیلم‌های مختلف سینمای ایران را نیز ترجمه کرده و در سال‌های سینمایی ژاپن به نمایش درآورده است، سخنرانی کرد و گفت: تاکنون با رایزنی فرهنگی در حوزه سینمایی همکاری‌های ارزشمندی داشتیم و معتقدم در این خصوص ظرفیت‌های بسیار فراوانی وجود دارد و فیلم و سینمای ایران رشد جری و فراوانی داشته و بسیار جذاب است که متأسفانه در ژاپن چندان شناخته‌شده نیست و بنابراین این جشنواره می‌تواند نقش مهمی در این زمینه ایفا کند. سخنران دیگر این مراسم به صورت ویدئویی، شوزو ایچی کاوا، مدیر جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو، به نمایندگی از یونی ژاپن بود که در چهار دوره جشنواره فیلم رایزنی فرهنگی همکاری داشته‌اند.

او با تقدیر از این جشنواره سالانه گفت: فیلم‌های سینمایی ایران حضوری بسیار جلی در جشنواره‌های سینمایی ژاپن و به‌ویژه جشنواره بین‌المللی توکیو دارند و ارتباطات فرهنگی دو کشور بسیار نزدیک و صمیمی است. فیلم‌های ایران بسیار عالی، ارزشمند و جذاب هستند که مردم ژاپن کمتر از آنان اطلاع دارند و جشنواره فیلم ایرانی در ژاپن از سوی رایزنی فرهنگی فرصت بسیار خوبی برای آشنایی با این فیلم‌ها و ظرفیت‌هاست. در حاشیه این برنامه همچنین برخی از منشورات متنوع رایزنی فرهنگی به زبان ژاپنی به علاقه‌مندان معرفی و ارائه شد.

رایزنی فرهنگی سفارت ایران در ژاپن از سال ۱۳۹۷ تاکنون، ۱۲ فیلم بلند ایرانی را ترجمه و زیرنویس کرد که علاوه بر نمایش در چهار دوره جشنواره و هفته فیلم، در اختیار مؤسسات فرهنگی، ایرانیان و دانشجویان مقیم، علاقه‌مندان ژاپنی قرار گرفته و همچنین منبع آموزشی برای فارسی‌آموزان ژاپنی است.

مازیار معاوی

بیست‌وششم مرداد سال ۱۳۶۹، ۳۱ سال از سالروز رهایی آزادگان ایرانی از بند رژیم نژادپرست بعث عراق می‌گذرد؛ همان جمعه به‌یادماندنی که صدها و هزاران خانواده ایرانی، فرزندان دربندشان را پس از سال‌ها دوری در آغوش می‌کشیدند. رخدادی که در سال‌های بعد زمینه‌ساز ساخت آثار بسیاری در تمام مدیوم‌های نمایشی شد. سریال‌هایی همچون «نبردی دیگر/ ۱۳۷۶»، «بازگشت پرستوها/ ۱۳۷۸» در عرصه تلویزیون، فیلم‌هایی مانند «مردی شبیه باران/ ۱۳۷۶» و سه‌گانه اخراجی‌ها از جمله این آثار محسوب می‌شوند که البته می‌توان آثار صحنه‌ای همچون «زن زنده‌ام/ ۱۳۹۲» و «من هنوز اینجا، کلاغ‌های لعنتی/ ۱۳۹۴» را در کنار بسیاری از آثار صحنه‌ای دیگر به این فهرست اضافه کرد.

اما علاوه بر آثار نمایشی داخلی، در سطح بین‌المللی نیز آثار سینمایی و تلویزیونی مختلفی مقوله اسارت‌های جنگی را به‌عنوان هسته اصلی درام خود مورد استفاده قرار داده‌اند که طبیعتاً آثار مرتبط با اسارت نیروهای متفقین در اسارتگاه‌های مخوف آلمان نازی در رأس آنها قرار می‌گیرند و البته افرون بر این آثار، می‌توان معدود ساخته‌های نمایشی دیگری را هم در سینما و تلویزیون جهان رصد کرد. اگر بخواهیم از آثار سینمایی آغاز کنیم، یکی از شناخته‌شده‌ترین فیلم‌هایی که اتفاقاً در همان بستر مشهور «زندان‌های آلمان نازی» هم ساخته شده، فیلم «فرار به سوی پیروزی» به کارگردانی جان هیوستن، فیلم‌ساز شهیر آمریکایی است که در سال ۱۹۸۱ میلادی ساخته شد؛ فیلمی که نه‌تنها در کشور ما بلکه در عرصه بین‌المللی نیز فیلمی معروف و به‌یادماندنی به حساب می‌آید که علاوه بر فاکتورهای مختلف، مهم‌ترین رمز ماندگاری‌اش را می‌توان شرکت چند بازیکن بزرگ دنیای فوتبال در نقش‌های شاخص فیلم دانست. در این فیلم «پله» نابغه فراموش‌نشده‌ی نرژلی، «بابی مور»، بازیکن و کاپیتان سرشناس تیم فوتبال انگلیس در دهه ۶۰ میلادی، «اسوالدو آردیس» هافبک تاثیرگذار تیم ملی آرژانتین که همراه با این تیم در جام جهانی ۱۹۷۸ آرژانتین به مقام قهرمانی جهان رسید، به‌عنوان بازیگر حضور داشتند و البته بازیگران شناخته‌شده دیگری نظیر سیلوستر استالونه، ماکس فون سیدو و مایکل کین هم ایفاکننده دیگر نقش‌های مهم فیلم بودند. برگزاری مسابقه فوتبال میان تیم متشکل از اسرای جنگی و تیم نظامیان جایتکار نازی و شکست تیم اشغالگر توسط تیم اسرا، دستمایه ارزشمند و پرکششی بود که فیلم را فراتر از ارزش‌های نمایشی‌اش در ذهن‌ها ماندگار کرد.

یکی از دیگر فیلم‌هایی که مقوله اسارت در چنگال نازی‌ها را درونمایه خود قرار داده و ازجمله فیلم‌های مهم تاریخ سینما هم به حساب می‌آید، فیلم «فهرست شیندلر» ساخته درخشان استیون اسپیلبرگ در سال ۱۹۹۴ میلادی است؛ فیلمی که برای القای اتمسفری نزدیک‌تر به فضای وقوع داستان و شگفتی، به‌طریقه سه‌پایه و سفید فیلم‌برداری شده و «لیام نیسن»، بازیگر معروف ایرلندی، در آن نقش میلیون‌نافذ آلمانی یعنی «اسکار شیندلر» را بازی می‌کند که برای نجات جان اسرای یهودی در چنگال نازی‌ها، تمام دارایی خویش را صرف کرد. فیلم به

نگاهی به آثار نمایشی با مقوله اسارت

درهای بسته

لحاظ تصویر باورپذیر و تاثیرگذاری که از اردوگاه‌های دهشتناک نازی‌ها، اتاق‌های گاز، بهره‌کشی‌های جنسی و سایر جنایات افسران آدم‌کش حزب نازی به نمایش می‌گذارد، اثری است شاخص و منحصربه‌فرد که در فهرست محبوب بسیاری از کارشناسان و علاقه‌مندان حرفه‌ای هنر سینما جای می‌گیرد.

البته فهرست فیلم‌های مربوط به اسارت محدود به جنگ جهانی دوم و بازداشتگاه‌های آلمانی نیست و درباره برخی از دیگر رویدادهای سیاسی منجر به اسارت نیروهای منخاص هم آثاری در طول تاریخ صدوادی ساله سینما ساخته شده‌اند؛ هرچند به لحاظ کثرت و اقبال جهانی، در قیاس با آثار مربوط به جنگ جهانی دوم درصد بسیار کمتری را به خود اختصاص می‌دهند. برای مثال می‌توان به فیلم «توهم بزرگ» ساخته فیلم‌ساز پرواز فرانسوی اشاره کرد که در سال ۱۹۳۷ یعنی دو سال پیش از آغاز جنگ جهانی دوم ساخته شد و در خلال داستان آن، اسرای فرانسوی (که ژان کابن بازیگر فقید سینمای فرانسه نقش یکی از آنها را بازی می‌کرد) در حال تلاش برای گریختن از اسارتگاه نیروهای جناح مقابل جنگ بودند.

ازجمله فیلم‌های دیگری که خارج از بستر تاریخی جنگ‌های جهانی به مقوله اسارت پرداخته‌اند، می‌توان به فیلم «کمپ ایکس‌ری» ساخته پیتر استالر و با نقش آفرینی پیمان معادی در نقش اصلی فیلم اشاره کرد که در سال ۲۰۱۴ میلادی به نمایش درآمد؛ فیلمی که حوادث آن در بازداشتگاه مخوف «گوئانتانامو» اتفاق می‌افتد و در آن شرایط سخت و غیرانسانی حاکم بر بازداشتی‌های مرتبط با حملات ۱۱ سپتامبر که ملیت‌های متفاوتی هم دارند، به نمایش گذاشته شده است. ماجرای رابطه عاطفی علی (پیمان معادی) با ایمی کول (ملقب به بلوندی) که

کریستین استورات نقشش را بازی کرده، درونمایه اصلی فیلم را تشکیل می‌دهد که با اتمام مأموریت سه‌ماهه بلوندی و پایان رابطه دیداری آنها و البته شروع شکل‌گیری یک رابطه عاطفی دور از یکدیگر، به اتمام می‌رسد.

به فهرست بالا می‌توان فیلم‌ها و حتی سریال‌های دیگری را هم اضافه کرد؛ از فیلم‌هایی مانند «بازداشتگاه شماره ۱۷» به کارگردانی بیلی وایلدر نامدار که در ژانر کمدی/ درام جنگی روایت می‌شود و به شرح نگهداری افراد نیروی هوایی آمریکا در بازداشتگاه‌های نازی می‌پردازد تا فیلم «راز بزرگ» ساخته جان استرجس محصول سال ۱۹۶۳ میلادی که تلاش سربازان انگلیسی برای گریز از دست آلمان‌های رایش سوم را به نمایش می‌گذارد. از میان سریال‌های مرتبط با این مضمون نیز می‌توان به سریال میهن (Homeland) اشاره کرد که در فرازهایی از خود به اسارت غیرانسانی هشت‌ساله گروهان ارتش آمریکا «نیکلاس برودی» در کشور عراق می‌پردازد.

شاید یکی از مهم‌ترین درونمایه‌های مغفول‌مانده مربوط به مقوله اسارت، شکل معکوس اسارت در جنگ جهانی دوم باشد که نگارنده تاکنون با اثری برخورد از چنین مضمونی مواجه نشده است. در واقع سوییبه جنایتکارانه ارتش نازی و دزدیمی‌های این ارتش در اسارتگاه‌های دوران جنگ جهانی دوم به شکلی ناخودآگاه، فیلم‌سازان را از پرداختن به شکل معکوس روایت یعنی ساخت آثاری بر پایه اسارت نازی‌ها در بازداشتگاه‌های دولت‌های متفق بازداشته است؛ مقوله‌ای که با توجه به بکروندش، چنانچه مورد توجه سینماگران قرار بگیرد، نوعی نوآوری و خروج از دایره کلیشه‌ای کنونی را به دنبال خواهد داشت.

زیر آسمان پروازهای

فروش تندیس جشنواره در اعتراض به وضعیت معیشتی

● ایمان افشاریان، کارگردان و بازیگر تئاتر در اعتراض به وضعیت معیشتی هنرمندان اعلام کرد تندیس را که برای کارگردانی نمایش «جنایت و مکافات» در سی‌وچهارمین جشنواره تئاتر فجر دریافت کرده است، به فروش می‌گذارد. او در مطلب کوتاهی که در صفحه شخصی خود منتشر کرده، آورده است: «تندیس بهترین کارگردانی بخش بین‌الملل برای نمایش «جنایت و مکافات» از سی‌وچهارمین جشنواره سراسری تئاتر فجر برای من که آمد نداشت. هربار به تندیس روی تاقچه در تئاتر و خانواده بزرگ تئاتر می‌سوزد. حکایت جماعت ما «چه فکر می‌کردیم چه شد» شد و نشد آن حداقل‌هایی که خیال می‌کردیم. در کل ما فقط خیال می‌کنیم و در خیال زندگی می‌کنیم. خیال می‌کنیم مهم هستیم، خیال می‌کنیم فرهنگ‌سازیم و هزاران خیال واهی دیگر. به‌بهرحال تئاتر قبل از کرونا تنگی نفس داشت و به زور اکسین عاریه دم می‌زد، حالا که دیگر کار او تمام است و ما جماعت تئاتری تمام‌تر. تمام‌تر از تمام خودش حکایتی است. این تندیس که روزی آرزوی داشتش را داشتیم، به بالاترین قیمت پیشنهادی به فروش می‌رسد. کم‌کم همه چیز را می‌فروشیم حتا (حتی) یادگاری‌های عتیقه مادر بزرگ را.»

چوب حراج به نقاشی‌های پیکاسو در ساتیبز

● حراجی ساتیبز مجموعه‌ای از نقاشی‌ها و سایر آثار هنر تجسمی «پیکاسو» را به مزایده می‌گذارد. شرکت اقامتگاه‌های بین‌المللی «ام‌جی‌ام» از برنامه فروش ۱۱ اثر هنری «پیکاسو» به ارزش ۱۰۴ میلیون دلار در حراجی ساتیبز خبر داد. در این حراجی که در لاس‌وگاس برگزار خواهد شد؛ مجموعه‌ای از تابلوهای نقاشی، طراحی بر روی کاغذ و آثار سرمایکی «پابلو پیکاسو» هنرمند نامدار اسپانیایی به فروش گذاشته خواهد شد. ارزشمندترین اثری که در حراجی بیست‌وسوم اکتبر به مزایده گذاشته خواهد شد، تابلو نقاشی «زنی با کلاه نارنجی» است. ارزش این اثر بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون دلار برآورد شده است. از دیگر آثار این حراجی به تابلو نقاشی «سر یک مرد» می‌توان اشاره کرد. ارزش این اثر بین ۱۰ میلیون تا ۱۵ میلیون دلار تخمین زده شده است. همچنین انتظار می‌رود تابلو نقاشی «مرد و کودک» نیز بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون دلار به فروش برسد. از سایر آثاری که با قیمت کمتری به فروش می‌رسند، به کوزه سفیدی به ارزش ۶۰ تا ۸۰ هزار دلار می‌توان اشاره کرد.

سالومه سروری و سیده‌سلوی سمیعی کاشی طراحان ایرانی

گامی بلند در عرصه جهانی

طی سالیان اخیر، به‌یقین می‌توان آثار طراحان ایرانی را هم‌تراز با بسیاری از کشورهای پیشرفته با اغلب بایگینت‌تر از آنها توصیف کرد.

حضور در عرصه‌های جهانی برای طراحان داخلی بستر مناسبی است تا از این طریق هنر، خلاقیت و هوشمندی در حرفه‌شان را بیش از پیش نمایان کنند.

سالومه سروری و سلوی سمیعی‌کاشی از طراحان نامدار ایرانی هستند که آثارشان شهرت جهانی پیدا کرده و علاوه بر خلق آثار هنری، به آموزش و پرورش هنرجویانی از داخل و خارج از کشور اشتغال دارند. سالومه سروری عضو هیئت علمی گروه طراحی صنعتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، مؤسس و مدیر آتلیه و گالری سروری است. آن طراح ایرانی کارشناسی خود را در رشته طراحی صنعتی از دانشگاه الزهراء و کارشناسی ارشد طراحی صنعتی را از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز دریافت کرده است. او علاوه بر ارائه چندین مقاله در نشریات گوناگون، تألیف کتاب‌هایی مانند طراحی در صنعت (اولین کتاب تخصصی طراحی رشته طراحی صنعتی در ایران) و کتاب طراحی در گذر زمان (طراحی صنعتی، معماری، هنری و تاریخچه طراحی) را در کارنامه خود دارد.

سروری علاوه بر کسب مقام‌های گوناگون در عرصه‌های مختلف داخلی و برگزاری نمایشگاه‌های متعدد، بین‌سال‌های ۲۰۲۰ تا ۱۱۰۲۱۱ مدال شامل دو مدال طلا، دو مدال نقره، سه مدال برنز، دو مدال ایرن و یک نشان شایسته تقدیر از دو مسابقه بین‌المللی و معتبر A'Design Award و International Design Awards (IDA) را دریافت کرده است.

از دیگر افتخارات او می‌توان به دآوری در مسابقات ملی مانند طراحی خودرو در شرکت ایران خودرو و مسابقه چالش جاذبه در دانشگاه صنعتی شریف اشاره کرد. او در سال گذشته با کسب رتبه جهانی، به‌عنوان بیست‌وششمین دیزاینر در حوزه طراحی جواهرات، عینک و ساعت برگزیده شده است.

سلوی سمیعی‌کاشی فرزند سالومه سروری نیز دارای مدرک کارشناسی طراحی صنعتی

از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز و کارشناسی ارشد طراحی صنعتی از دانشگاه علم و صنعت ایران، با کسب عنوان استعداد درخشان است. او مربی بین‌المللی طراحی و ساخت طلا و جواهر است و علاوه بر کسب مقام‌های گوناگون در عرصه‌های مختلف داخلی و برگزاری نمایشگاه‌های متعدد ملی و بین‌المللی، بین‌سال‌های ۲۰۲۰ تا ۹۰۲۰۲۱ مدال شامل دو مدال طلا، دو مدال نقره، دو مدال برنز، دو مدال ایرن و یک نشان شایسته تقدیر از دو مسابقه بین‌المللی و معتبر A'Design Award و International Design Awards (IDA) دریافت کرده است.

لازم به ذکر است این طراحان خوش‌فریحه کشورمان، در حالی موفق به کسب رتبه شده‌اند که سالانه هزاران طراح از شرکت‌ها و آتلیه‌های طراحی سراسر دنیا در این مسابقات شرکت کرده و نهایتاً از سوی داوران بین‌المللی مورد قضاوت قرار گرفته‌اند. این دو هنرمند سال‌هاست که در زمینه فعالیت در حرفه‌شان به یکی از شاخص‌ترین افراد در رشته طراحی صنعتی شناخته شده‌اند. بی‌تردید زندگی در یک خانواده هنرمند بستری را برای رشد و علاقه‌مندی‌های فردی آنان به وجود آورده است. آنها درباره چگونگی علاقه‌مندیشان به هنر و رشته طراحی صنعتی این‌طور بیان کردند: «هنر در خانواده سروری موروثی بوده و آن را نسل به نسل به فرزندان خود انتقال داده‌اند.»

سالومه سروری هنر را از پدر خود، استاد عباس سروری از پیش‌کسوتان هنر نقاشی و موسیقی پذیرفته‌شده در رشته طراحی صنعتی از کشور آلمان، آموخت و همین هنر و عشق به یادگیری و تدریس هنر را نیز به فرزندان خود انتقال داده است. آنان طی سال‌های فعالیت، اطلاعات هنری خود را به هنرجویان و دانشجویان خود نثر داده‌اند.

طراحان ایرانی در عرصه‌های جهانی گفتند: «از آنجایی‌که در رده‌بندی‌های بین‌المللی، کشورها براساس بهترین طراحان فهرست می‌شوند و به‌ازای هر جایزه که دریافت می‌شود، امتیاز کشور متنوع افزایش می‌یابد. طراحان ایرانی نیز در مسابقات بین‌المللی موفق شدند رتبه‌بندی ایران را در جدول رده‌بندی بالاتر از کشورهای مدعی در این حوزه قرار دهند.»

در بخش دیگری از صحبت‌هایشان درباره آینده این حرفه در کشورمان بیان کردند: «دغدغه ما در طراحی، تمرکز بر موضوعات روز دنیا و رفع نیازهای مختلف جوامع و دغدغه‌های زیست‌محیطی با ارائه راه‌حل‌های خلاقانه است. همچنین علاوه بر خلاقیت، توجه به استفاده از مواد جدید و نوآورانه از مشخصات طرح‌های ارائه‌شده توسط ماست.» این دو طراح در تمام زمینه‌های هنری، از نقاشی و خط تا طراحی و ساخت محصولات صنعتی، خودرو و طراحی طلا و جواهر فعالیت دارند و هیچ محدودیتی برای دنیای طراحی قابل نیستند و معتقدند وقتی دنیای بدون حد و مرز هنر تا این حد زیبا، خلاق و قابل تغییر هست، چرا دنیای واقعی طراحی این‌گونه نباشد؟

این مادر و فرزند، علاوه بر کسب افتخارات متعدد، عضو انجمن‌های هنری داخلی و بین‌المللی، IAD، IBSP، AIBA و ICCI، نیز هستند.

